

תכנית ימית לישראל

התקדמות בפיתוח אמצעי מדיניות
גישות מרחביות והמשך פיתוח התכנית

מפגש בעלי עניין 16.2.2015

הטכניון
מכון טכנולוגי
לישראל

TECHNION
Israel Institute
of Technology

תכנית ימית לישראל
ISRAEL MARINE PLAN

תהליך העבודה

- שלב א: דו"ח מצב קיים – הושלם
- שלב ב: חזון, מטרות התכנית ואמצעי מדיניות לכל מטרה – לקראת סיום
- שלב ג: פיתוח אמצעי המדיניות:
- פיתוח אמצעי מדיניות למטרות התכנית – יידון בחלק הראשון של מפגש היום
- פיתוח מצע למדיניות מרחבית – יידון בחלק השני של מפגש היום
- השלמת שלב ג' ומדיניות מרחבית – צפי לסוף חודש מרץ
- המשך גיבוש תכנית ימית לישראל – בהמשך שנת 2015

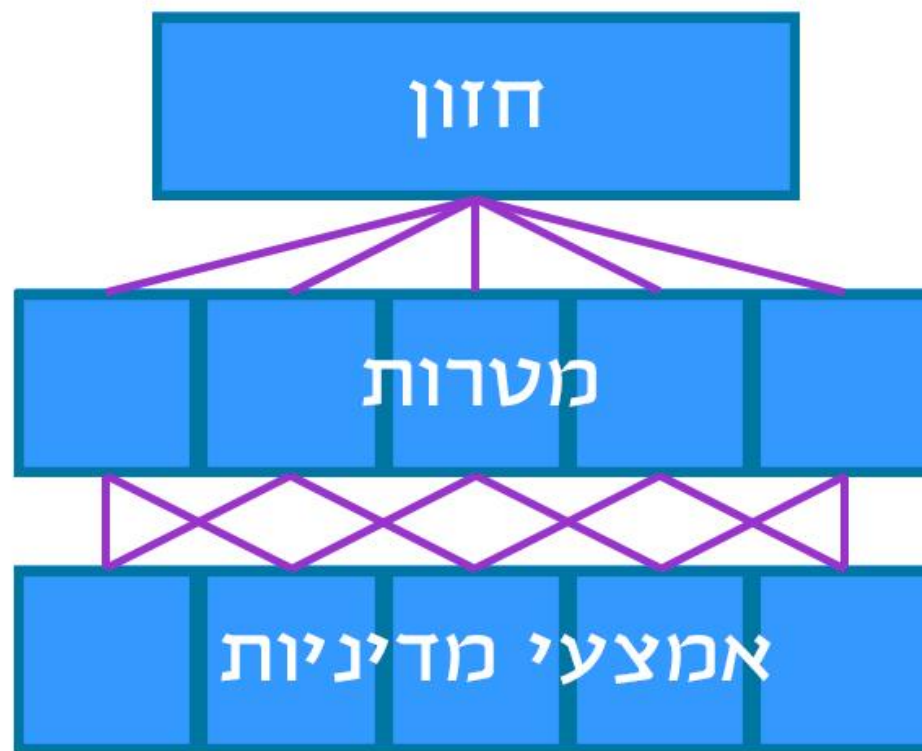

הטכניון
מכון טכנולוגי
לישראל

TECHNION
Israel Institute
of Technology

תכנית ימית לישראל
ISRAEL MARINE PLAN

תהליך העבודה

הטכניון
מכון טכנולוגי
לישראל

TECHNION
Israel Institute
of Technology

תכנית ימית לישראל
ISRAEL MARINE PLAN

החזון

"המרחב הימי של ישראל יהיה מרכיב מרכזי בשגשוג הכלכלי, בחוסן הסביבתי ובפיתוח החברתי-תרבותי של המדינה, לרווחת תושביה ובאיה לדורות. זאת, באמצעות יישום משילות מתכללת, מאזנת-אקולוגית ומשתפת, שימוש בר קיימא במשאבי הים, טיפוח ערכי הטבע, הנוף והמורשת האצורים בו, קידום המחקר והידע הימיים, מימוש אחריות בינלאומית ושיתוף פעולה אזורי."

הטכניון
מכון טכנולוגי
לישראל

TECHNION
Israel Institute
of Technology

תכנית ימית לישראל
ISRAEL MARINE PLAN

עקרונות מנחים

- התבססות על מידע ועל ידע עדכניים ותחבר בין מדע למדיניות
- הטמעה ויישום של גישת הניהול המערכתית-אקולוגי (EBM), לאיזון בין מטרות וצרכים סביבתיים, כלכליים ואנושיים לטובת הבטחת האספקה של שירותי המערכת האקולוגית
- התכנית תהיה 'צופה פני עתיד'
- שילוב בין תחומים ושיתוף בעלי עניין מגוונים, כולל רשויות וגופי מינהל, שלטון וציבור. בעלי העניין ישותפו לכל אורך תהליך הכנת ויישום התכנית.
- הבחנה בין מרחבים גאוגרפיים בחלוקה תלת-ממדית, כמו גם הבחנה טמפורלית בין טווחי זמן שונים
- גמישות, התאמה והטמעת עדכונים על פי ניסיון והתפתחויות אם יהיו
- ייצוג מרחבי נגיש ואינטראקטיבי בכלי GIS (ממ"ג) אפקטיביים לשיתוף, תכנון וניהול
- שקיפות, בהירות ונגישות לבעלי העניין לציבור כולו

הטכניון
מכון טכנולוגי
לישראל

TECHNION
Israel Institute
of Technology

תכנית ימית לישראל
ISRAEL MARINE PLAN

מטרות התכנית

שימוש במרחב הימי כתחליף לשימושים יבשתיים באופן זהיר ובר-קיימא	.7	שיפור המשילות במרחב הימי	.1
שילוב שיקולי ביטחון בתכנון וניהול המרחב הימי	.8	קידום הידע המדעי ופיתוח מתמשך של המידע הימי והנגשתו	.2
היערכות להשפעות שינויי האקלים על המרחב הימי והחופי	.9	הגנה, שימור ושיקום של הסביבה הימית	.3
מיסוד מעמדו של הים כמרחב ציבורי ופיתוח שימושים לרווחת הציבור	.10	פיתוח מקורות אנרגיה במרחב הימי וניצולם המושכל והזהיר	.4
גילוי, שמירה וטיפול המורשת והתרבות האצורים במרחב הימי	.11	פיתוח הספנות והנמלים	.5
פיתוח תפקידו של הים כגשר והזדמנות לשיתוף פעולה בינלאומי	.12	פיתוח בר-קיימא של מקורות מזון מהים	.6

הטכניון
מכון טכנולוגי
לישראל

TECHNION
Israel Institute
of Technology

תכנית ימית לישראל
ISRAEL MARINE PLAN

סדר היום

התכנסות	9:00-9:15
דברי פתיחה	9:15-9:30
אמצעי מדיניות חלק I	9:30-12:00
ארוחת צהריים	12:00-12:45
אמצעי מדיניות חלק II	12:45-14:30
היבטים מרחביים	14:30-15:30
סיכום היום ומטלות להמשך	15:30-16:00

הטכניון
מכון טכנולוגי
לישראל

TECHNION
Israel Institute
of Technology

תכנית ימית לישראל
ISRAEL MARINE PLAN

אמצעי המדיניות למטרות

כל אחת מ-12 המטרות לעיל קוראת להפעלת אמצעי מדיניות מכוונים וייעודיים. עם זאת נעשה ניסיון להטמיע בכל אחת מהמטרות, וככל האפשר, ארבעה סוגים גנריים של אמצעים:

- ייזום פעולות ישירות לקידום המטרה
- פיתוח מו"פ המתחייב לקידום המטרה
- שילוב שיקולים סביבתיים (וכן חברתיים וכלכליים במקומות רלוונטיים)
- יישום גישת הניהול המערכתית-אקולוגי (EBM-EcAp)

הטכניון
מכון טכנולוגי
לישראל

TECHNION
Israel Institute
of Technology

תכנית ימית לישראל
ISRAEL MARINE PLAN

1. שיפור המשילות במרחב הימי

- קידום החקיקה הראשית וחקיקת המשנה לאסדרת כלל השימושים והפעולות במרחב הימי. החקיקה תדגיש את מעמדו הציבורי של המרחב הימי ואת זכויותיה וחובותיה של המדינה באזורים השונים של המרחב, ותבחן את הרחבת סמכויותיהן של הרשויות הרלוונטיות לאזור המים הכלכליים. החקיקה תחייב אחריותיות (accountability) ושקיפות, ותבחן את האפשרות לקביעת כללים לשיתופי פעולה ואיגום אמצעים. בנוסף, החקיקה תאפשר מענה לתרחישי עתיד מגוונים.
- התאמת הכלים שברשות הולחו"ף, להפעלת סמכויותיה על כל תחומי מימי החופין באורח אפקטיבי ויעיל.
- הקמת "מועצה ימית" המרחיבה את ההרכב של הולחו"ף ובעלת סמכות רחבה וכלים מתאימים לתכנון, לפיתוח מדיניות מרחבית, לרישוי, אישור רישוי או התניית רישוי של כלל השימושים והפעולות במים הכלכליים של ישראל. המועצה תקבע כללים לשיתוף אפקטיבי של בעלי העניין ושל הציבור הרחב, למען טיפול בקונפליקטים בדרך של גישור ואגבור. החקיקה תסדיר את הכלת סמכויות הולחו"ף במועצה.

1. שיפור המשילות במרחב הימי (המשך)

- הפעלת מערכי רישוי, פיקוח, ניטור ואכיפה יעילים התומכים בקידום מטרות התכנית ואמצעי המדיניות האחרים.
- הקמת מנגנון ממשלתי לפיתוח, ייעול ותאום מכלול הפעילויות של פיקוח, בקרה ואכיפה.
- בחינה וקידום הצטרפות לאמנות והסדרים בינלאומיים או אזוריים לניצול זכויות ולמילוי חובות.

2. קידום הידע המדעי ופיתוח עקבי של המידע על המרחב הימי והנגשתם

- גיבוש מדיניות לאומית במדעי הים שתהווה מסגרת להתוויה, תמיכה, תיאום ואפשרו של מכלול הפעילויות להשגת נתונים, מידע וידע לצורך קבלת החלטות על ניהול המרחב הימי. המדיניות תתייחס לשני תחומים:
  - מיפוי וניטור של המאפיינים הסביבתיים וזיהוי ערכי טבע מיוחדים, המבנה והתפקוד של המערכת האקולוגית.
  - הבנה וניטור של האינטראקציה בין פעילות האדם למערכת הטבעית והמשמעויות מבחינת אספקת שירותי המערכת האקולוגית.
- המדיניות תתבסס על העקרונות שלהלן:
- קביעת סדרי עדיפויות תקופתיים (5 שנים) לאיסוף מידע וצמצום פערי ידע בתחומים לעיל, ומבלי לפגוע בפעילות הרלוונטית של משרדי הממשלה הייעודיים בהתאם לסמכויות ותחומי האחריות שלהם.
  - הקצאת מימון ממשלתי לפעילות בשני תחומי הידע לעיל בהתאם לסדרי העדיפויות התקופתיים.
  - הסדרת מימון ממשלתי לאחזקה השוטפת של מערכות לאיסוף שוטף ואספקה כמעט בזמן אמת של נתונים ושל מודלים ימיים ("אוקיאנוגרפיה אופרטיבית") כשירות ציבורי.

2. קידום הידע המדעי ופיתוח עקבי של המידע על המרחב הימי והנגשתם (המשך)

- גיבוש מדיניות לאומית לארגון, ניהול והנגשה של נתונים ומידע על המרחב הימי של ישראל. המדיניות תתייחס למרכז המידע הימי שבחיא"ל ותתבסס על העקרונות הבאים:
  - הטלת חובה למסור את הנתונים למרכז המידע.
  - קביעת המדיניות של קרנות המחקר הממומנות ע"י המדינה, למסור נתונים ימיים למרכז המידע בתוך פרק זמן מוגדר.
  - הטלת חובה על יזמים פרטיים, כגון במסגרת רשיונות לחיפושי נפט וגז, למסור למרכז המידע נתונים ימיים הנאספים על ידם, במגבלות של שמירה על זכויות קנייניות בעלות ערך מסחרי.
  - הטלת חובה על מרכז המידע להעמיד לרשות הכלל ולמסור לכל דורש את הנתונים שבמרכז, ללא הגבלה (למעט משיקולי בטחון המדינה) וללא תשלום.
  - הקצאת מימון ממשלתי לפעילות המרכז ובכלל זה קליטה, ארגון ובקרת איכות של הנתונים הימיים.

3. הגנה, שימור ושיקום הסביבה הימית

- מיסוד ותקצוב תהליך מחקרי קבוע וצובר לאיתור וזיהוי ערכים סביבתיים וקביעת האמצעים להגנתם ולשיקומם (במידת הצורך)
- פיתוח תקינה סביבתית מחייבת למרחב ימי נקי ובריא
- פיתוח יעדים ומדדים סביבתיים בגישה של ניהול מערכתי אקולוגי ועל פי המתווה המומלץ באמנת ברצלונה (EBM-EcAp)
- איתור ועידון סטטוטורי של שטחים ימיים מוגנים (MPA) במרחב הימי והקמת רשתות של אזורים אלה (MPA-networks)
- בחינת המערכות הקיימות למתן מענה לסיכונים סביבתיים קיימים ובפרט תקלות ותאונות, והתאמתן לפעילות הימית הקיימת והצפויה בעתיד, כולל מערכי מניעה, תגובה ושיקום.
- התאמת תקנות תסקירי ההשפעה על הסביבה וההנחיות להכנתם ולאישורם למרחב הימי והחלתם, בשינויים המתחייבים, על שימושים ופעולות מוצעים במרחב הימי.
- החלת דרישה להכנת תכנית ניהול סביבתי (תנ"ס - Environmental Management Plan) לכל תכנית במרחב הימי העלולה לגרום להשפעות סביבתיות משמעותיות.

4. פיתוח מקורות אנרגיה במרחב הימי וניצולם המושכל והזהיר

- הכנת תכנית כוללת לייזום ועידוד להרחבת ההיצע וגיוון מקורות האנרגיה מהים בדגש על המשך פעילות לחיפוש, גילוי, הפקה והבטחת זמינות של משאבי אנרגיה.
- הטמעת עקרונות של איחוד תשתיות ואגבור, הפחתת טביעת הרגל האקולוגית, שימוש בטכנולוגיות הטובות הזמינות (BAT) וגישת ניהול מערכת-אקולוגי (EBM-EcAp).
- בחינת אפשרות להקמת תשתית ציבורית מלאה להולכה ולעיבוד של אנרגיה שמקורה במרחב הימי. זאת, בין השאר, כדי לאפשר תחרות, שליטה על המשאבים ופיתוח התשתית האנושית, המדעית והטכנולוגית בתחום.
- עידוד פיתוח תעשייה ותעסוקה רחבות היקף בתחומי האנרגיה הימית.

4. פיתוח מקורות אנרגיה במרחב הימי וניצולם המושכל והזהיר (המשך)

- פיתוח מערכי הייצוא, הייבוא והאגירה של דלק שיבטיחו מגוון מקורות, תחרות ויציבות אספקה לאורך זמן, כולל שמירת רזרבות מספיקות של אנרגיה המבססות את עצמאותה האנרגטית של מדינת ישראל, השתלבות ברשתות הולכה (גריד) בינלאומיות, הסדרי ייצוא וייבוא פתוחים ותשתיות משותפות.
- יישום ואכיפה של פעולות למניעה וצמצום של השפעות סביבתיות, חברתיות וצולבות אחרות.
- פיתוח מחקר יישומי, הרחבת הידע והמידע על משאבי האנרגיה במרחב הימי.
- איסוף מידע ובחינת היתכנות של טכנולוגיות לייצור אנרגיה מתחדשת במרחב הימי.

5. פיתוח הספנות והנמלים

- התאמה/פיתוח של נמלים עמוקי מים, התואמים את הגידול בממדי האניות, את מגמות הסחר הימי ואת המדיניות ארוכת הטווח של מדינת ישראל. בחינת עלות תועלת של הקמת נמלי HUB ומרחב ימי 'מארח'.
- הבטחת נתיבי שיט פתוחים ובטוחים ופרוזדורי גישה לנמלי ישראל בהתאם למגמות הסחר ותוך השתלבות במערך התעבורה הימית באגן המזרחי של הים התיכון.
- פיתוח מערך התובלה והלוגיסטיקה של ספינות המשרתות את מערכי ההפקה, השינוע והאחסון של אנרגיה במרחב הימי והיבשתי.
- הבטחת התנועה של כלי השיט קטנים ובינוניים לספורט ונופש ופיתוח הנתיבים וכללי השיט המאפשרים את פעילותם, כולל פיתוח פוטנציאל של מעגנות שאינן פוגעות בחופים.
- פיתוח והתאמה של כללים מחייבים, בהתאם לאמנות ולסטנדרטים הבינלאומיים הגבוהים ביותר, לצמצום זיהום הים והאוויר כתוצאה מתפעול נמלים וספנות ויישומם.
- יצירת מרחב ימי מבוקר ומאורגן הכולל מערכות מעקב, חיפוש והצלה ברמה התואמת לסטנדרטים הבינלאומיים הגבוהים ביותר.

6. פיתוח בר-קיימא של מקורות מזון מהים

- הכנת תכנית כוללת לפיתוח ענף הדיג לסוגיו, כולל דיג ספורטיבי וחקלאות ימית, בראיית שימור ופיתוח התועלת החברתית ובאיזון כלכלי-חברתי-סביבתי.
- פיתוח טכנולוגיות קיימות וחדשות של דיג וחקלאות ימית ופיתוח המו"פ למיצוי פוטנציאל המזון מן הים ממקורות קונבנציונאליים וחדשניים.
- בחינת המשך פעילותו והיקפו של הדיג הימי מתוך ראייה מקיימת ובניית ממשק מאוזן ומחייב כולל, בין השאר הגבלת היקף הדיג וסוגיו באזורים ו/או באמצעים ובטכנולוגיות שיקבעו.
- השקעה במחקר ופיתוח מיני דגים בעלי עניין כלכלי העמידים לתנאי הים הפתוח, ובחינת שילוב גידולי אצות במערכות הגידול בכלובים.

6. פיתוח בר-קיימא של מקורות מזון מהים (המשך)

- הקצאת אזורים ויצירת רגולציה לדיג ספורטיבי וחופי בראיה מקיימת.
- זיהוי והקצאת אזורים מתאימים לחקלאות ימית, תוך מזעור ההשפעה הסביבתית של הפעילות בהם והבטחת השקעות ארוכות טווח בתחום. זאת, בראיה כלכלית לאומית, המשלבת גם את היבטי ביטחון המזון.
- בחינת היתכנות להקמת 'פארקים' של חקלאות ימית שיאפשרו האחדה של אמצעים משותפים.
- הפנמה מלאה של כללי ההגנה הסביבתית מפני פעילויות ניצול משאבי המזון הימיים, כולל בקרה ניטור ואכיפה אפקטיביים.

7. שימוש במרחב הימי כתחליף לשימושים יבשתיים באופן זהיר ובר-קיימא

- גיבוש מדיניות לאומית ותכנון מתקדם להקמת מבנים, איים מלאכותיים ומתקני תשתית אחרים בים כתחליף לשימושים יבשתיים.
- איתור וזיהוי שימושים ואזורים אפשריים במרחב הימי המציגים מאזן סביבתי, חברתי וכלכלי חיובי לפיתוח ימי תשתיתי ואורבאני. זאת במטרה, בין השאר, להקטין עומסי תשתיות ולהסיר איום וסיכון סביבתי באזורי יבשה רגישים וצפופים, בדגש על החופים.
- פיתוח כלי הערכה אפקטיביים ומחייבים שיבחנו את המאזן הסביבתי - חברתי - כלכלי הכולל ביבשה ובים, בהתאמה לטכנולוגיות ולהיקפי ההתערבות במרחב הימי.

7. שימוש במרחב הימי כתחליף לשימושים יבשתיים באופן זהיר ובר-קיימא (המשך)

- איתור ופיתוח טכנולוגיות חדשות המאפשרות שימוש במרחב הימי כתחליף לשימושים יבשתיים ופיתוח כללים לשילוב רגיש ובר קיימא של פיתוח תשתיתי ואורבאני חלופי במרחב הימי.
- עידוד הפיתוח של תעשייה ותעסוקה רחבות היקף בתחומי התשתית הימית כבסיס לשימושי ים לפיתוח כלכלי ואורבאני.
- פיתוח ואסדרה של כריית חול וכורכר, ומחצבים אחרים אם ימצאו, בראיה מקיימת ועל פי עקרונות הניהול המערכתית-אקולוגי.

8. שילוב שיקולי ביטחון בתכנון וניהול המרחב הימי

- בניית מנגנוני התיאום והשיתוף בין מכלול הגורמים בעלי העניין בים שיאפשרו השגת מירב יעדי התכנית, ללא פגיעה ביכולת ההגנה על המרחב הימי, לאורך זמן ובאורח מקיים.
- הטמעה והפעלה של שיקולי בטחון ומרכיבי בטחון בכל שימוש או פעילות במרחב הימי.
- הקצאת מרחבי תמרון ואימון הדרושים לאחיזה ביטחונית ולמימוש תפקידו של המרחב כעומק אסטרטגי מוגן ומגן.
- שילוב שיקולים של כל פעילות או שימוש בטחוני במרחב הימי לסטנדרטים סביבתיים, כלכליים וחברתיים.
- קביעת כללים שיעודדו חפיפה ואגבור של שימוש ופעילות ביטחונית עם שימושים אחרים במרחב הימי.
- פיתוח תכנית השתלבות מערכת הביטחון במאמצים לשמירה על הסביבה הימית ותפקודה החברתי והכלכלי לאורך שנים.

9. היערכות להשפעות שינויי האקלים (ולאסונות בלתי צפויים) על המרחב הימי והחופי

- גיבוש פרק העוסק בהערכות להשפעות אפשריות של שינויי האקלים על המרחב הימי והחופי בתכנית הלאומית הכוללת בנושא היערכות לשינויי אקלים. הפרק יכיל, בין השאר:
  - זיהוי ובחינת תרחישים שונים
  - זיהוי הרגישות והפגיעות (sensitivity and vulnerability)
  - פיתוח כלים ואמצעים להיערכות תכנונית ולוגיסטית להתמודדות
  - פיתוח כלים המחייבים הפעלה ארוכת טווח של מערכת ניטור ובקרה
  - פיתוח כלים לניהול אסונות הקשורים בים ותכניות שיקום של היום שאחרי
  - קביעת יעדים, כלים, אמצעים ולוחות זמנים מחייבים לביצוע פעולות הסתגלות (adaptation) לשיפור חוסן של התשתיות ומרחבי המחיה של ריכוזי אוכלוסיית החופים ושל מערכות חופיות
- הפרק יערך במתווה ובהתאם ל"מסגרת להיערכות לשינויי אקלים" שתומלץ על ידי אמנת ברצלונה.
- בחינה ומילוי מחויבותה של המדינה לאמנות והסדרים אזוריים או בינלאומיים בעניין, להסתגלות (adaptation) ובמידת הצורך לאפחות (mitigation).

10. מיסוד מעמדו של הים כמרחב ציבורי ופיתוח שימושים לרווחת הציבור

- גיבוש תכנית לאומית לפיתוח מעמדו של המרחב הימי כשטח ציבורי פתוח רחב ומובהק וכיעד אטרקטיבי לתיירות, ספורט, פנאי ונופש. התכנית תכלול, בין השאר:
- קידום תפיסת הסביבה הימית כ"נחלת הכלל" על פי עקרונות הדוקטרינה לנאמנות הציבור (PUBLIC TRUST DOCTRINE).
- איתור וזיהוי ערכי הים בישראל, הכלליים והייחודיים.
- חיזוק ושמירה על אתרים/פעילויות בעלי חשיבות חברתית תרבותית (דייג, שייט, פנאי, נופש, ספורט) ופיתוח פעילויות פנאי, ספורט ונופש לרווחת תושבי המדינה והתיירות הנכנסת. בנוסף, פיתוח "פארקים חופיים" וימים לרווחת הציבור והנאתו, וייזום שילובם של פעולות פנאי ונופש בפעילות הכלכלית והסביבתית במרחב הימי.

10. מיסוד מעמדו של הים כמרחב ציבורי ופיתוח שימושים לרווחת הציבור(המשך)

- הטמעת עקרונות של שימור וטיפול נופי של הסביבה הימית בדגש על נוף ימי מקומי ואופק פתוח, כחלק ממאמצי הפיתוח הכלכלי והתשתיתי במרחב הימי.
- הבטחת העמידה בתקני בריאות הציבור בשהייה וברחצה במרחבים ימיים, ואסדרה מלאה של ההגנה על הסביבה מפני פעילויות תיירות, פנאי ונופש לסוגיהן.
- יצירת זהות קהילתית וחברתית המחוברת וקשורה לים ועידוד להקמתה של רשת ארגונים חברתיים העוסקים בים
- הטמעת תכניות לימוד המתייחסות למבנה המרחב, לנופיו, לערכיו ולהיבטי כלכלה, סביבה וחברה המתפתחים בו.

11. גילוי, שמירה וטיפול המורשת והתרבות האצורים במרחב הימי

- גיבוש תכנית לאומית לגילוי, שמירה וטיפול המורשת והתרבות האצורים במרחב הימי. התכנית תכלול, בין השאר:
- פיתוח של כללים אפקטיביים, יעילים ומחייבים להגנה על ערכי המורשת והתרבות בדגש על ערכים בסיכון ושילובם בחקיקה ובתקנות מחייבות.
- הכנת 'מפת דרכים' וקביעת סדר קדימויות לאיתור, זיהוי ותיעוד של ערכי מורשת והכנת תכנית לניטור אתרים קיימים, על-פי רמת חשיבות ועל-פי רמת פגיעות.
- כתיבת נהלים לביצוע סקרים וחפירות הצלה במידה ונדרש, לפני פיתוח.

11. גילוי, שמירה וטיפוח המורשת והתרבות האצורים במרחב הימי (המשך)

- הקמת מאגר מידע לאומי לאתרי עתיקות ומורשת בים, כולל קביעת נהלים לריכוז המידע המצטבר הנמצא בגופים ממשלתיים, אקדמיים ואחרים.
- פיתוח גישה כללים וכלים לשימור אתרי ים וחוף משולבים (כמו נמלים עתיקים).
- פיתוח כלים ואמצעים לפיתוח תשתיות ומשאבי אנוש למחקר, ניטור, פיקוח ואכיפה, בתחומי המורשת והתרבות תוך איגום משאבים עם גופי מחקר הים.
- פיתוח כלים להנחלת הידע של ערכי המורשת הימיים לציבור הרחב בדגש על מערכות החינוך הפורמאלי והבלתי פורמאלי ופיתוח התרבות הימית והחופית.

12. פיתוח תפקידו של הים כגשר והזדמנות לשיתוף בינלאומי

- פיתוח מדיניות עקבית ומוצהרת לניהול שיתופי פעולה המבוססים על משאבי המרחב הימי ובין השאר:
- קידום הסדרים משותפים במזרח הים התיכון לטובת עמי האזור, למשל בתחומי הסביבה, ההתפלה, האנרגיה, התעבורה הימית והמזון מן הים.
- פיתוח שיתופי פעולה בתחומי האנרגיה, התקשורת והספנות כולל השתלבות ברשתות בינלאומיות, הסדרי יצוא ויבוא פתוחים ותשתיות משותפות.
- ביסוס שיתופי פעולה אקדמיים סביב היבטים בעלי חשיבות מקומית וגלובלית, הבאים לידי ביטוי במזרח הים התיכון.
- השתלבות ביוזמות בין-לאומיות קיימות ומתפתחות, וייזום פעילויות משותפות עם מדינות ורשויות בינלאומיות בתחומי שימור, פיתוח, ניטור ואסדרה במרחב הימי.

סיכום

- החזון והמטרות המוצגים לעיל, לאחר שיתגבשו ויוסכמו, אמורים להוות את מדיניות הפיתוח והשימור של המרחב הימי והישראלי לאורך זמן. יישום המדיניות הוא בראש ובראשונה תפקידה של הממשלה ושל גופי הסמך שלה. עם זאת, יש תפקיד נרחב ביישומה גם לארגונים לא ממשלתיים (NGO's), לתאגידים כלכליים ולציבור הרחב. רק פעולה משותפת ומשולבת של מכלול בעלי העניין תגשים את חזון שגשוגו הכלכלי, מעמדו הציבורי, תרומתו החברתית וחוסנו הסביבתי של המרחב הימי לדורות.

סיכום

- אמצעי המדיניות כוללים, בין השאר, המלצות ברורות להכנת תכניות/מסמכי מדיניות לאומיים בתחומים הבאים:

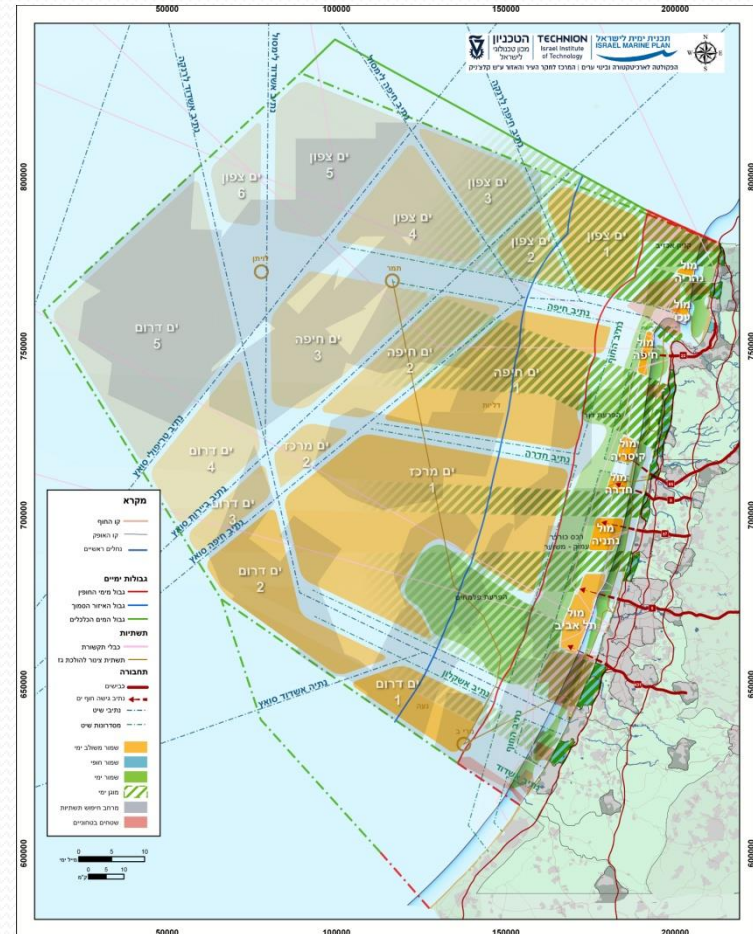
1. מדיניות לאומית למחקר ניטור ארגון ניהול והנגשה של מידע וידע
2. תכנית כוללת לפיתוח מקורות האנרגיה
3. תכנית לפיתוח מזון מן הים (ענפי הדיג והחקלאות הימית)
4. מדיניות לאומית ותכנון להקמת מבנים ותשתיות כתחליפי יבשה
5. מדיניות לאומית להערכות להשפעות של שינויי אקלים על המרחב הימי ובגינו
6. תכנית לאומית לפיתוח מעמדו של המרחב הימי כמרחב ציבורי
7. תכנית לאומית לגילוי, שמירה וטיפוח המורשת והתרבות
8. מדיניות לשיתופי פעולה בינלאומיים מוטי ים

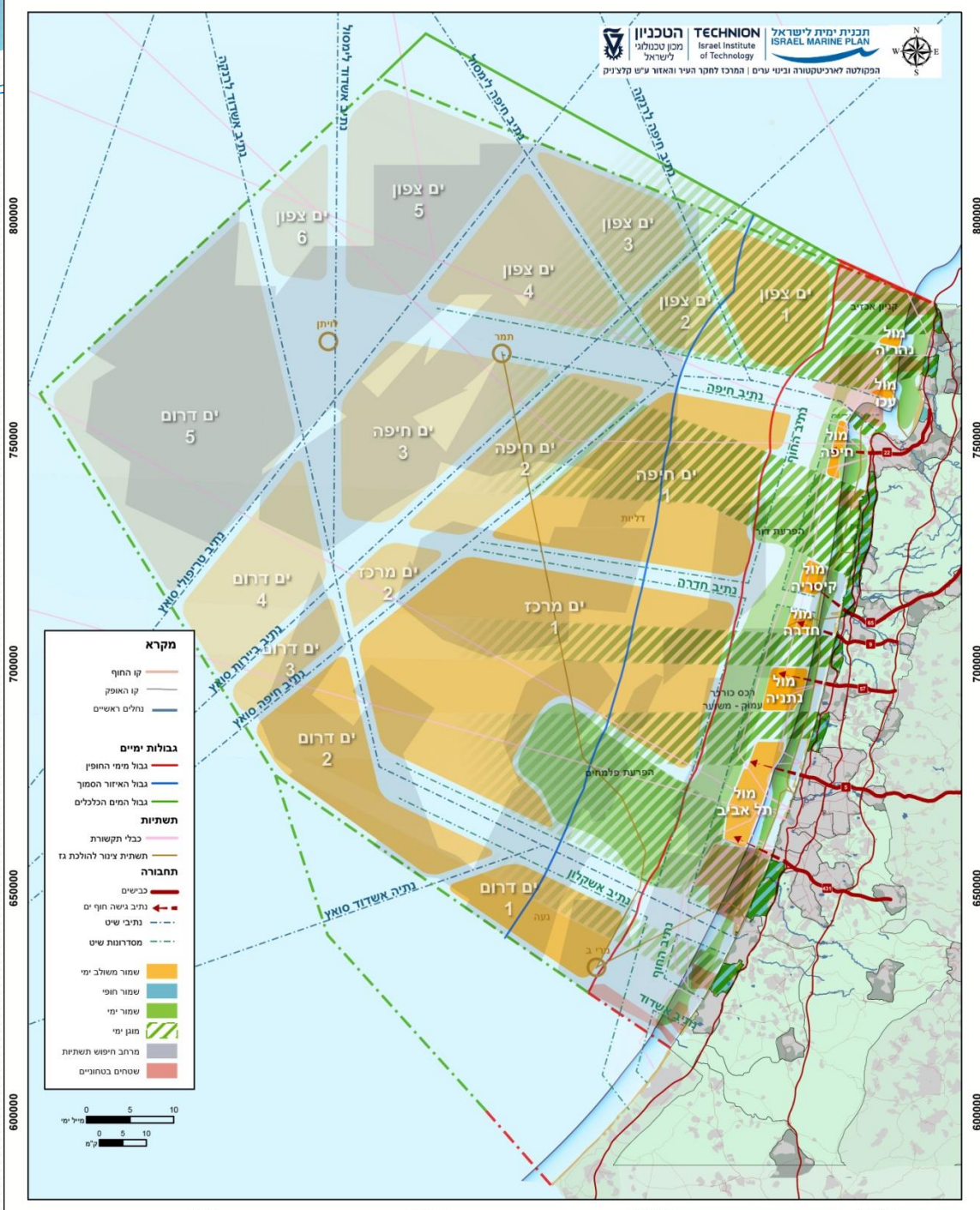
סיכום

- חלוקה זו מרמזת גם על הגורמים עליהם נכון להטיל את קידומה של כל תכנית או מסמך מדיניות זאת, בהתאמה למבנה הנושאי/תחומי של גופי הממשלה השונים. מאמץ זה כולל גם את השלמתו ותיקופו של מסמך מדיניות /תכנית ימית כוללת מהסוג שיוצע בסיומו של הליך הכנתם של תכנית ימית לישראל ומסמך המדיניות המקודם על ידי משרד הפנים כפי שיתגבשו. למרות שמדובר במאמץ שלטוני משמעותי, טוענת תכנית ימית לישראל כי זוהי סמכותם וחובתם של גורמי הממשלה השונים וזוהי, ככל הנראה עתה, הדרך האפקטיבית להשגת המטרות ולהגשמת החזון.

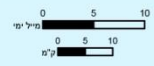
חלוקת המרחב הימי – טיוטא ראשונית

- מהי המשמעות של שטחים מוגנים והשתרעותם המשוערת?
- האם נתיבי השיט יכולים להיות צירים מסדירים של המרחב הימי?
- האם יש צירים/נתיבים/מרכיבים מבנים אחרים שאפשר שיסדירו את המרחב הימי?
- אילו חלוקות של המרחב הימי אפשריות, וכיצד לקרוא להן?
- שאלות נוספות?

מקרא	
	קו החוף
	קו האופק
	נחלים ראשיים
גבולות ימים	
	גבול ימי החופין
	גבול האיזור הסמוך
	גבול הימים הכלליים
תשתיות	
	כבלי תקשורת
	תשתית צינור להולכת גז
תחבורה	
	כבישים
	נתבי גישה חוף ים
	נתבי שיט
	מסדרונות שיט
שמור ימי	
	שמור משולב ימי
	שמור חופי
	שמור ימי
	חוקן ימי
	מרחב חיפוש תשתיות
	שטחים בטחוניים

המשך העבודה

- קבלת משוב מבעלי העניין על אמצעי המדיניות וההיבטים המרחביים
- פגישות פרטניות עם בעלי העניין
- מפגש בעלי עניין הבא – עוד כחודשיים

הטכניון
מכון טכנולוגי
לישראל

TECHNION
Israel Institute
of Technology

תכנית ימית לישראל
ISRAEL MARINE PLAN

תודה על תשומת הלב

הטכניון
מכון טכנולוגי
לישראל

TECHNION
Israel Institute
of Technology

תכנית ימית לישראל
ISRAEL MARINE PLAN

הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים | המרכז לחקר העיר והאזור ע"ש קלצ'ניק